

BOTANISCHE MEESTERWERKEN

Eddy Weeda, Joop Schaminée & Nils van Rooijen, 2016. Botanische meesterwerken. KNNV Uitgeverij, Utrecht, 159 pp. ISBN: 9789050115605

Om haar 170-jarig bestaan te vieren heeft de Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging (KNBV) het boek 'Botanische Meesterwerken' uitgebracht. Terwijl sommige verenigingen met een ringmapje een jubileum vieren, heeft de KNBV enorm uitgepakt. Het is een prachtig vormgegeven boek. Er hebben negen auteurs aan meegewerkt, alleen of in tweetallen. Naast de auteurs hebben ook acht jonge kunstenaars een bijdrage geleverd door ieder hoofdstuk van een eigentijdse illustratie te voorzien. Centraal in het boek staat de historie van botanisch onderzoek in ons land en de manier waarop dit is vastgelegd. Ieder hoofdstuk is een verhaal op zich. Zij zijn toegankelijk en goed leesbaar, maar met een hoge informatiedichtheid waardoor kennis van het onderwerp soms handig is.

Het boek opent met een beknopte historie van de KNBV van de hand van de redactie. Naast de historie worden ook projecten waar de vereniging momenteel mee bezig is belicht. Vervolgens wordt in de elf daaropvolgende hoofdstukken een breed scala aan onderwerpen besproken, variërend van historische boek-druk-technieken tot de vele namen van het Valkruid.

Onderwerpen uit de hoofdstukken zijn onder andere die over de Streekflora's, geschreven door Eddy Weeda, waar blijkt dat voordat de eerste streekflora in 1745 al voorafgegaan is door vele boekwerkjes daterend vanuit de 16e eeuw (!). Het hoofdstuk verhaalt als het ware de evolutie van de Streekflora's, van soortenlijstje tot volwaardig boekwerk. Ook het hoofdstuk door Alex Alsemgeest, waarin wordt ingegaan op de historie van Botanische druktechnieken, bevatte een aantal verassingen. Nooit had ik gehoord van 'natuurzelfdruk' waarbij de plant zelf gebruikt wordt om een afdruk op papier te maken. Vanuit deze afdruk, waarin zeer gedetailleerd de nervatuur te zien was, kon de tekenaar de prent afmaken. Een voorbeeld hiervan is de Flora Culenburgensis uit de 19e eeuw. Alle 204 illustraties in dit boek zijn via de natuurzelfdruk gemaakt. Ook ben ik erg benieuwd geworden naar de Rare Book Room in Naturalis te Leiden, waar de uitgebreide boekencollectie van de KNBV in bewaring ligt.

Het bovenstaande is slechts een greep uit de veelzijdigheid van een ogenschijnlijk beperkt onderwerp, de botanische historie. Wat ik erg leuk vond aan het boek is dat het zeer veel verhalen bevat die bij de gemiddelde botanicus niet bekend zijn (denk ik zo). De meeste boeken gaan toch over landschappen, determinatie, arealen van soorten en dergelijke. Het boek 'Botanische Meesterwerken' biedt een kijkje achter de schermen van de waardevolle pioniers van dit vakgebied in ons land. Een zeer interessant boek dat, ondanks de wat specialistische inslag, goed leesbaar is voor een breed publiek en zeker niet alleen botanici zal aanspreken! Al is het maar om 's avonds op de bank de prachtige afbeeldingen te bekijken.

Tom van Heusden

